

Zeven op de tien mensen maken zich zorgen om uitstel fysiotherapie

Weer fysiotherapie na de coronacrisis

Bij veel patiënten zijn gedurende de coronacrisis eerder geplande afspraken in de zorg afgezegd of uitgesteld. Inmiddels start de niet-coronazorg weer geleidelijk op. De Patiëntenfederatie heeft onderzocht of de uitgestelde zorg al weer plaats had of is ingepland. Krijgen mensen weer hun fysiotherapeutische behandeling? Is er contact of wordt deze zorg op een andere manier verleend met oefeningen thuis? In deze monitor de eerste ervaringen met het herstarten van de fysiotherapeutische zorg in mei 2020.

Totaal aantal deelnemers aan het onderzoek 8.100

Huidige situatie fysiotherapie

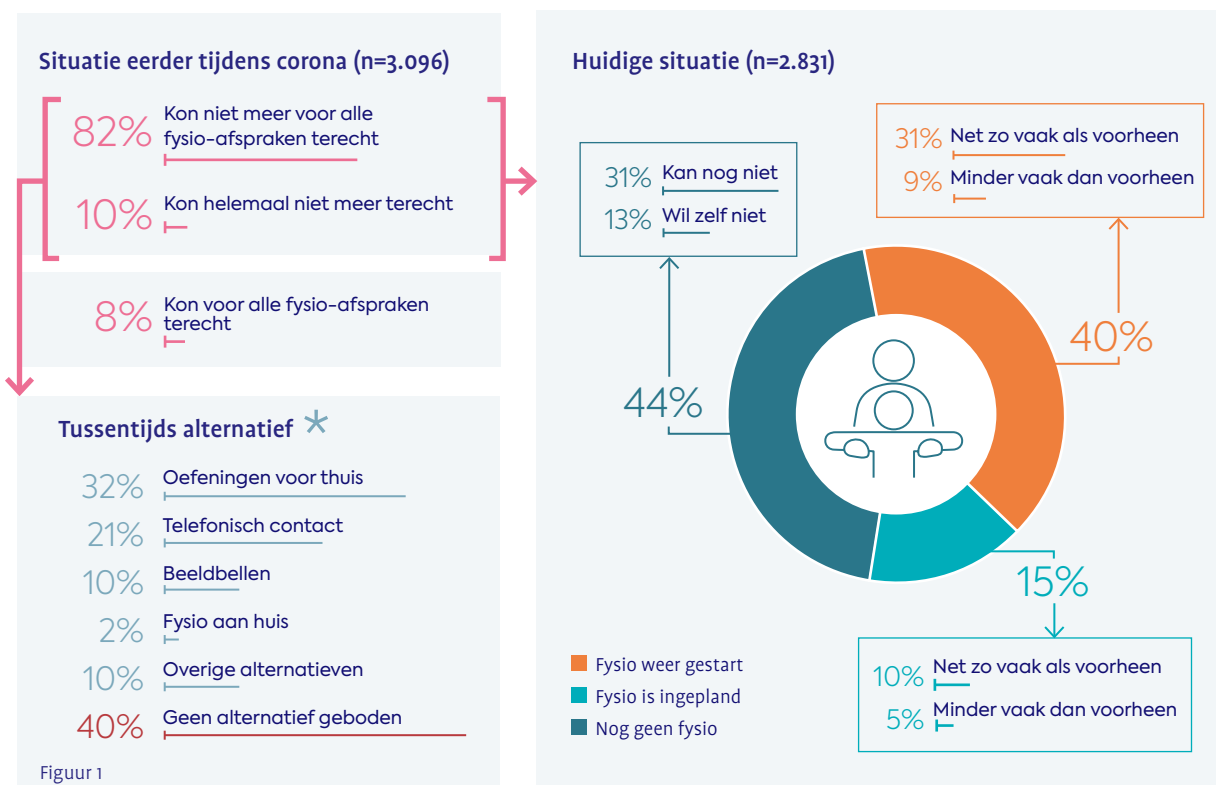
3.096 mensen gaven aan dat zij of hun naaste voor de coronacrisis met regelmaat zorg van een fysiotherapeut kregen of dit op korte termijn zouden gaan krijgen.

92% kon tijdens corona niet meer (volledig) terecht bij de fysiotherapeut.

60% is een alternatief aangeboden voor de stopgezette behandelingen:

- oefeningen voor thuis (32%)
- telefonisch contact (21%)
- beeldbellen (10%)

Voor 40% van deze groep is de fysiotherapie weer opgestart. 31% hiervan krijgt weer net zoveel behandelingen als voorheen. Bij 15% is de fysio ingepland, waarvan 10% net zo vaak als voorheen.

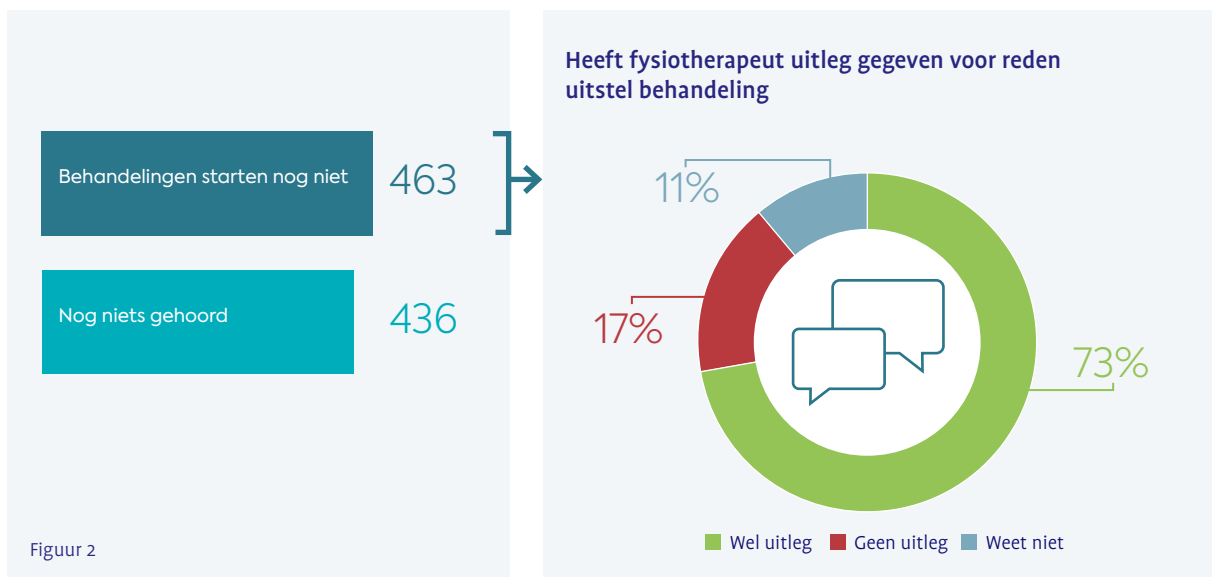
Behandelingen zeer divers

Het gaat bijvoorbeeld om behandelingen voor (chronische) klachten of pijn aan rug, nek en/of schouders, COPD of andere longaandoeningen, revalidatietrajecten na operatie, ongeval of beroerte/hartaanval, artrose, bekkenbodentherapie, hernia, Parkinson, reuma, oedeemtherapie/ lymfedrainage.

Deze grote variatie is in alle drie bovenstaande groepen terug te zien.

Nog geen fysiotherapie – onvrijwillig

899 mensen kunnen nog niet terecht bij de fysiotherapie. 79% heeft al vanaf het begin van de coronatijd geen behandeling meer bij de fysiotherapeut. De helft hiervan heeft nog niets gehoord van de fysiotherapeut. Aan 73% van de mensen die weten dat hun behandeling voorlopig nog niet start, is uitgelegd waarom zij voorlopig nog niet terecht kunnen. Bij 17% (n=77) is dit niet uitgelegd.

Vaak is uitgelegd dat uitstel van de behandeling door het coronavirus komt.

Bij de extra uitleg wordt vermeld:

- sluiting van de praktijk
- risico is te groot
- 1,5 meter regel kan niet gehandhaafd worden/lichamelijk contact niet mogelijk
- de urgente gevallen gaan voor

Voorbeelden van nog niet (opnieuw) ingeplande afspraken:

‘Massage om mijn nek beweeglijk te houden i.v.m. nekartrose.’

‘Revalidatie na een bypass operatie.’

‘Voor de fibromyalgie om de spierspanningen te verminderen zodat ik minder pijn heb.’

Nog geen fysiotherapie - vrijwillig

44% heeft nog geen zicht op wanneer de fysiotherapie weer gaat starten. 13% hiervan wil zelf voorlopig nog niet met de behandelingen starten. Voornaamste genoemde redenen om zelf nog niet te starten:

- Vanwege corona wil men nog even niet gaan; vooral angst om zelf besmet te worden, maar soms ook angst om fysiotherapeut te besmetten
- Men behoort tot de risicogroep en wil dus niet onnodig risico lopen
- Het is niet dringend, men redt het voorlopig met zelf oefenen.

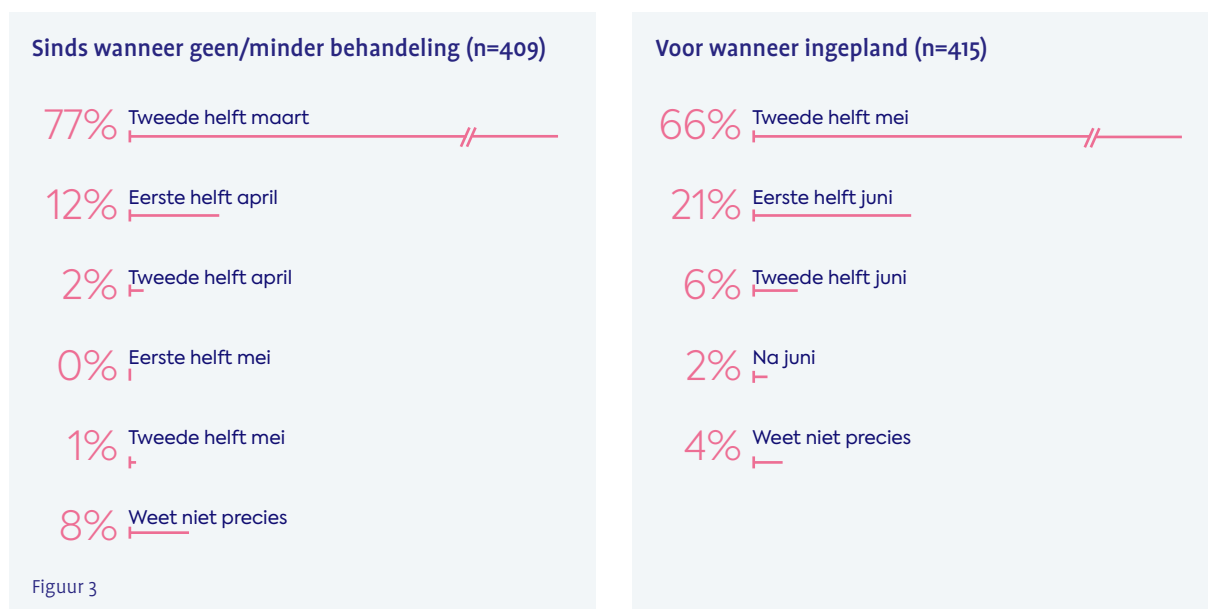
“Voorlopig nog bezig met thuis oefenen, dat gaat prima. Ik denk er zelfs over om te stoppen met de fysiotherapie.”

“Voel me door COPD erg kwetsbaar. Corona krijgen gaat voor mij zeker verkeerd aflopen met 20% van mijn longcapaciteit nog beschikbaar. Ik houd mijn conditie thuis zelf bij met oefeningen en hometrainer. Bij goed weer buiten. Zodra er een vaccin is en ik gevaccineerd ben, ga ik de buitenwereld weer in.”

“Ik heb op dit moment te veel pijn. Die moet eerst weer onder controle zijn. Ook ben ik door het thuis zijn van de kinderen achteruit gegaan in mijn gezondheid. Ook daar moet ik eerst van hersteld zijn, voor ik aan fysiotherapie kan beginnen. Mijn hart is echter wel goedgekeurd tot op zekere hoogte.”

Ingeplande afspraken bij de fysiotherapeut (n=415)

77% van de mensen wacht al vanaf het begin van de coronacrisis op voortzetting van de behandeling. Ten tijde van het onderzoek gaf 87% van hen aan dat de behandeling in de tweede helft van mei of eerste helft van juni weer zou opstarten.

Voorbeelden van ingeplande afspraken:

‘Vanwege scoliose is eens in de paar weken specifieke massage nodig. Inmiddels wel afspraak gepland wegens behoorlijke pijnklachten en uitval.’

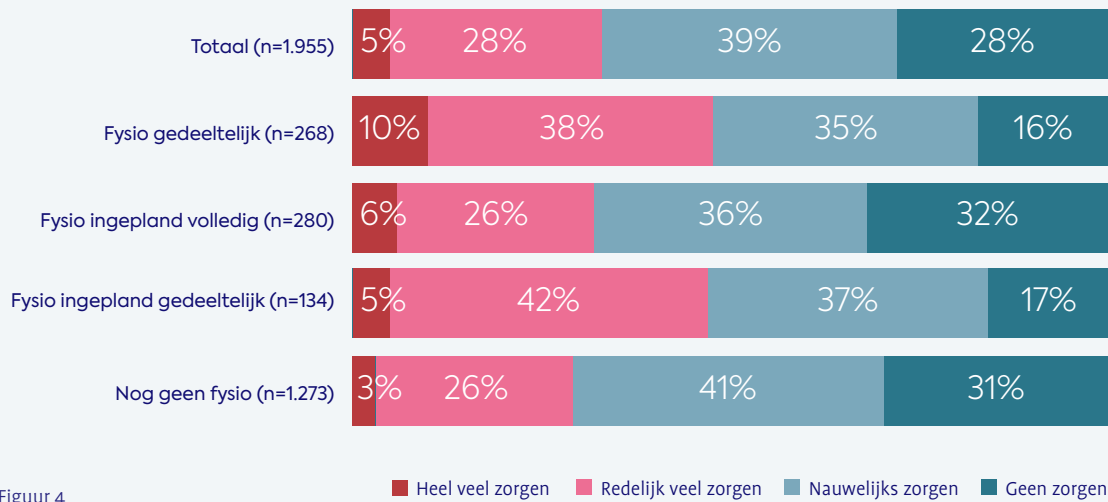
‘Spasmen in arm en hand, dit valt op afstand niet te behandelen, moet fysiotherapeut fysiek doen.’

‘Mijn man heeft de ziekte van Bechterew en krijgt therapie voor zijn spieren en botten.’

Zorgen om uitstel fysiotherapie (n=1.955)

Meer dan zeven op de tien mensen maken zich enige mate van zorgen. 33% van hen maakt zich redelijk tot heel veel zorgen. De mensen die nog geen ingeplande afspraak hebben, ervaren in mindere mate zorgen. De mensen die zich geen of nauwelijks zorgen maken, geven regelmatig aan dat thuisoefeningen (voorlopig) volstaan en dat klachten door veel zelf te oefenen afnemen. Ook zeggen zij dat de klachten sowieso al minder of verholpen waren.

Zorgen door voorlopig geen of minder behandelingen

Figuur 4

Voorbeelden van zorgen bij mensen bij wie de behandeling inmiddels slechts gedeeltelijk is opgestart:

‘Peesontsteking bovenarm. Heb veel last van iets wat allang over had kunnen zijn.’

‘Ik ben fysiek enorm achteruit gegaan en moet weer vanaf nul beginnen met voorzichtige belasting. Dit is een proces wat heel veel tijd in beslag neemt, want het moet uiterst voorzichtig worden opgebouwd om niet achteruit te gaan. Helaas zijn er nu weer feestdagen waardoor de fysio weer minder komt, dus dat helpt ook niet.’

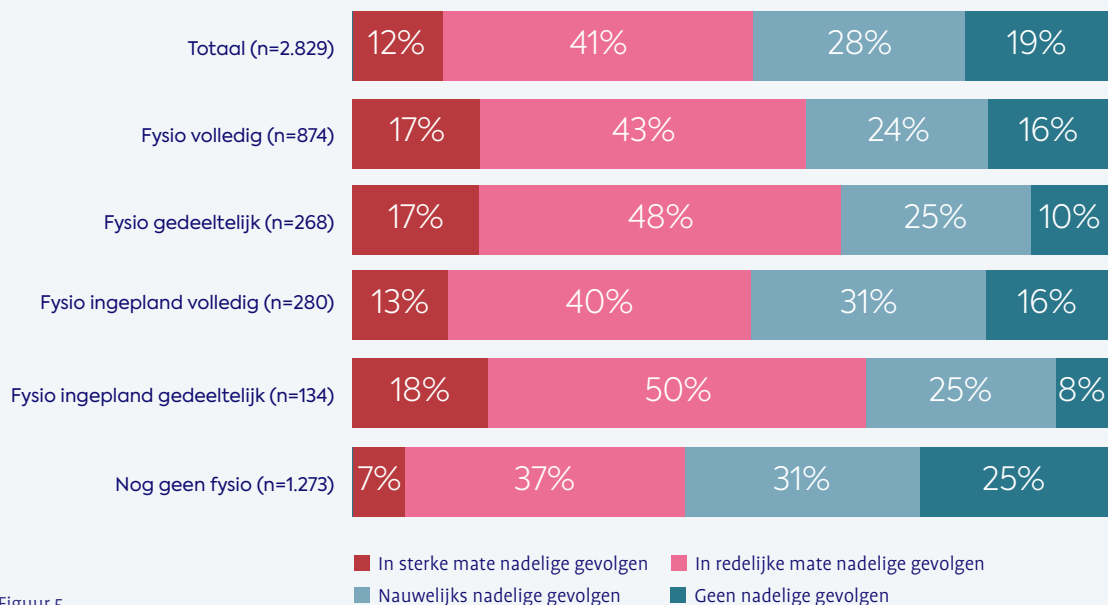
‘Ik ben bang dat de klachten nu chronisch zijn door onderbehandeling.’

(Nog) gevolgen van uitstel fysiotherapie (n=2.829)

In totaal ervaart 81% in enige mate (nog) nadelige gevolgen van het tijdelijk minder of geen fysiotherapeutische behandelingen te hebben gehad. 53% van de mensen spreekt van in redelijke tot sterke mate gevolgen.

Er zijn verschillen te zien tussen de verschillende groepen. Zo ervaart de groep die nog geen fysiotherapie heeft, de minste gevolgen (75%). Dit ligt in lijn met de mate waarin men zich zorgen maakt.

(Nog) gevolgen uitstel afspraak

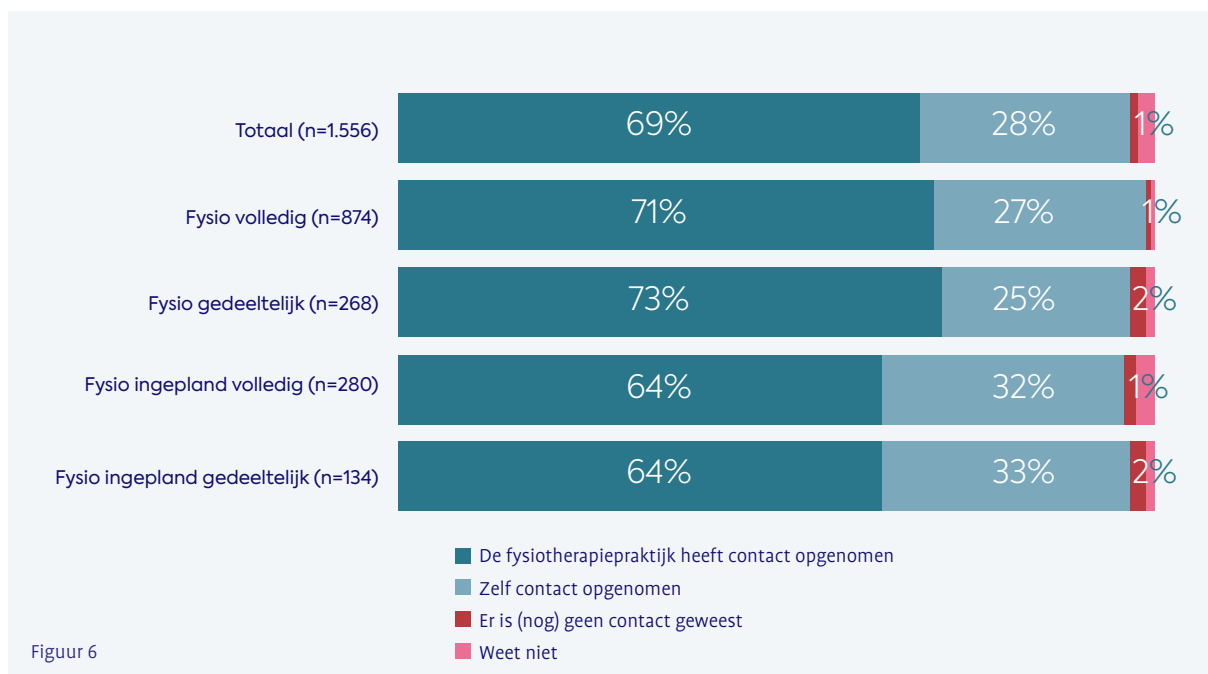
Figuur 5

Regels en maatregelen bij de fysiotherapeut (n=1.079)

94% vindt de regels en maatregelen die gelden bij de fysiotherapeut duidelijk. 1% vindt niet alles even duidelijk.

Initiatief contact met fysiotherapeut (n=1.556)

Het contact tot starten of vervolgen van de behandeling komt meestal vanuit de fysiotherapiepraktijk. Dit geldt bovendien nog iets sterker voor de groepen waarbij de fysiotherapie weer gestart is: boven de 70%. En 64% bij de mensen waarbij de behandeling ingepland staat.

Figuur 6

Profiel deelnemers (n = 8.100)

52% vrouw

48% man

De gemiddelde leeftijd 65 jaar

83% van de deelnemers heeft een chronische aandoening waarvan

- hart- of vaatziekten (27%)
- reumatische aandoeningen (18%)
- longaandoeningen (18%)
- diabetes (16%)
- lichamelijke beperking (15%)

Colofon

Het Zorgpanel is een initiatief van Patiëntenfederatie Nederland.
De Patiëntenfederatie vertegenwoordigt 200 patiëntenorganisaties.
Wij maken ons sterk voor alle mensen die zorg nodig hebben.

© Communicatie – juni 2020